

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju.
Pripremala se pisma tiskaju po 5
nr. redakcije. Oglašati od 8 re-
dakcije stope 60 nt., za svaki redak-
cije 5 nt.; ili u slučaju opetovanja
uz pogodbu sa upravom. Novci se
dalju poštarskom naputnikom (as-
segno postala) na administraciju
"Naše Sloga". Ime, prezime i naj-
bitniji poštni valja točno označiti.

Komu list nedodjele na vreme,
neka to javi odpravnici u otvo-
reni pismu, za kojo se ne plaća
poštarnina, ako se izrana napiše:
"Reklamacija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Slogom rastu male stvari, a s logom sve pekvar. Nar. pol.

O položaju.

Naš bečki dopisnik izvestio nas je zadnjih dana o djelovanju carevinskoga vječa i o napetu političkom položaju, što je nastao uslijed protivnosti njemačke ljevice carevinskoga vječa otvorenju slovenskih izprednica na gimnaziji u Celju. Te dopise skupimo u jednu cijelinu, te ih eto niže priobajemo.

Konačno došla je dne 11. t. m. razprava u proračunskom odboru stavka proračuna gledate takođenih slovenskih paralela u Celju, o kojoj se je već toliko pisalo za i proti, gledate koje se je poslalo na vladu i parlament toliko petnica; radi koje se je razpravljalo u mojstrijih zastupstvih i u zemaljskom saboru štajerskom, kao i u mnogobrojnih skupštinama, slovenskih i njemačkih, radi koje su se digli na noge u samo Stajerci, Slovenci i Niemci, nego koja je uznenimirala sve krugove, koji se bave javnim poslovima u monarhiji — koja pribrijezila raspoloženje vlasti ili parlamenta, ili obogaja. Proračunski odbor broji 36 članova. Jedva su kad na okupu sv. Dne 11. t. m. su bili, radi velikoga pitanja celjske gimnazije, za koju je u proračunu od 600 milijuna for. metnuto 1500 for. Pri toj stavci govorio je sam referent o školstvu kod proračunskog odbora, član ljevice, dvorni savjetnik *Beer*, kao i još trojica ljevica, jedan njemački nacionalac. Za stavku izrekao se je kanton *Klau* i dr. *Gregorič*, kno i grof *Pinitski* u imo poljskoga kluba, i — ministar bogoslovija i nastave, vitez *Madejski*. Ljevici hteli su, da se razprava zaključi, jer su već valjda izpučali svoje puške, ali je većina odložila proti njima, čim se je ujedno pokazalo, da je većina proračunskog odbora za stavku. Za dne 16. uređena bijaše sjednica, u kojoj se ima ta razprava nastaviti. Medutim kola svakojakih glasova. Ljevici su se u odboru zagrozili, da imada jedva odlučiti o posledicama u slavlju, da budu nadglasovani. Te grožnje se nije bitko prestrašio, jednovaljda zato, jer bi svatko rad, da prestane družba, koja je najviše škodila narodom monarhije, imenito i našemu, drugu valjda za to, jer ljevici često pučaju iz praznih lumbarda. Možda se jih a te strane još dovoljno ne pozno, ali upoznaju se jih malo po malo, i duže se sve manje važnosti njihovim lumbardom. Dr. *Herold* jih je u tom smislu izvrzao srušeno, tvrdići earkastički, da netreba uzeći ozbiljno grožnja ljevica.

Vlada pak je svakako u težkom položaju. Ljevici se groze, a ona bez njih lipno neima većine, osim slučajno u pitanju o "Cilli" — tako zovu mnogi celjsko pitanje. — Dne 12. t. m. kolao je gled, da zasjedaju gospodar ministri u neprilici, što da čine. Lahanbi da su proračuni glasovati. Al tib želimo, pak je s tog stvar teža. — I sami parlament pokazuju sliku prilike. Većina carevinskoga vječa već je tako daleko došla u omedjavanju parlamentarnih sloboda, da je 12. t. m. kod razprave nekoliko važnih SS. poreznoga zakona, predložila i primila zaključak razprave poslike prvoga govorika opozicije, a kasnije spojila 3 razprave u jednu, premda su se govorici za tri razprave zapisivali. Na užutku tomu je opozicija porivala za prvi put §. 62 poslovnoga reda, usled kojeg je predsjednik, na zahtjev 20 članova opozicije, prilikom glasovanja s vokom predloga odbora, kao i svakoga pojedinoga zastupnika morao dati početku od 10 minuta, da mogu zastupnici promisliti, kako da glasuju. Zast. *Sokol* govorio je česki kakva dva sata. Za njim je govorio Scheicher. Sjednica je trajala skoro šestnaest ura. Počela je dne 12. junija o 10. uri prije podne, a svršila dne 13. junija nješto pred 2. urošom poslike pol noći. Protelga se je datke iz jednoga dana u drugi. Razpravljalo se je zakonsku osnovu o poreznoj reformi. Zanemarilo se je razpravu o proračunu tako, da će trebat i tretji provizorij; zateglo se jo i sa izbornom reformom, samo da porezna reforma prodje, da se pak može ljevica povoljiti, da je pod njezinim finansijskim ministrom pl. *Plenerom* tako znament zakon napravljen. Nit minister, niti njegova stranka, niti cijela koalicija neće se pred svojimi izbornici moći povoljiti, kao

da je taj zakon državljanim donio kakvih dobrobiti. Osobito kazene ustanove, tog zatvorene su jako zle. One davaju tako rekuće neoneudajuću moć finansijskim oblastim. Sami ljevici su istovi vele, da tim zakonom postaju uz žandarmarske oblasti, svemogućim takoder finansijske oblasti. Kad se uvede zakon u život, onda će se jedva viditi posledice njegovih preostrih ustanova. Opozicija je kušala od prvoga početka učiniti izpravku; tako i dr. *Laginja*, obzirom na to, kojim običnjim da željencice plaćaju prieze. Vidila je pak, da se odlučila zategnuti razpravom što dobrobiti, nego li prije. Predsjednik mjesto u 10. došao je u 10%, ministar predsjednik, pokunjek, i još neki ministri u 11. Kasnije bijaše ovih mimo ili ustači viditi. Kada bijaše sve razlikama. Glave ljevici i konservativci i Poljaka i neki dobričine trčali su sad ovamo i sat onamo, nebi li protim izmed ljevica i proračunskog odbora i celjskom pitanju izgledili. Opozicija si za to nije razbijala glave, ona je gledala lijepo, kako da zaprieti učenje zak. osnove porezne reforme, koju smatra škodnom za narode. Imalo se glasovati o kakvih 20 paragrafi u hr. 50 predložih kod njih. Dr. *Vašáty* želio je stanku od 10 minuta kod svakoga predloga, i kod svakoga paragrafa poimeno glasovati. Predsjednik rečo, da će dati kod svakoga predloga glasovati o 10 min. stanke. Kod svakog predloga: 10 min. stanke, konstatiranje broj zastupnika ili konstatiranje glasova! To je samo ustajanje, brojenje zastupnika, oglavljanje uspjeha glasovanja, zvonojenje predsjednika za dolazak članova većine, trčanje orih u vječnicu, bježanje drugih iz većnice. Tako je od 10 do 4%, u kojem vremenu se je odglasovalo 4 paragrafa. Slika je čudna, ali došlo je i do toga. I valjda će doći i do daljnog koraka, koji bi morao slediti, naime najnajmože odgodjenje sjednica, i pa i na razput, već, koj se sad još nemože, jer treba, da bar delegacija svrši svoju. Ovakovo kako je nemože već dalje ići. Oprekla izmed koalicije i protukoalicije, koalicija odlučila je po sto po to svršiti razpravu u sjednici u 12. t. m. sazvanoj, makar protukoalicija govorila koliko mu drago, i inislači pri tom, da će se ova zasiliti govoriti, i da će članova ove toliko otici, da će moći odglasovati. Ona je mislila, da će i govoriti koliko moguće odlučiti, i zategnuti toliko, da će članova većine osteti, pak neće doći do glasovanja. Držale su jedna i drugu u šatu i ova je pobjedila. Poslike govorova *Sokola*, *Scheichera* i *Šamanka*, zaključila je većina konac razprave. Glavni govornik, izabran kao takav od protukoalicije, dr. *Dyk*, počeo je govoriti brzo poslike 8 1/2 ure u večer, a svršio oko 1 1/2 poslike pol noći, govorio je daleko 5 ura. Zanimiv je to govornik — cielo vreme govorio je živo, veselo, tako, da je imao slušalači i od strane većine, premda je ona silvo razdržana bila. Govorio je početkom njemački, ali kad je viđio, da ga predsjednik preveć pretrgava, i da bi mu mogao oduzeti rječ, onda je govorio većinom češki, a predsjedničtro drži se kod takovih govorova kao da nezna što se govor. Govorio je o svem i svatveri, među ostalim i o pitanju celjske gimnazije, i kad god, za promjenu, koju njemački rekao. O pol noći molio je jedan četvrt ure počitku, i predsjednik mu ga je dozvolio. Poslije pol noći nastala je jedocna silno velika buka, kad je predsjednik opomenuo govornika, da nešta govor, jer ga u istinu nije čitao, nit ga imao. Sršao je tih silno odobravanje opozicije.

Pretrgnula je o polnoči opotriebio je dr. *Gessmann*, antisemit, za to, da je postavio predlog, da se sjednica zaključi, pošto se je već bilo prestupilo u dan. Tjedove, velikoga blagdana, na koj se nebi smjelo zasjedati. Glasovali su zate antisemiti, Česi, Hrvati i njemački konzervativci, kao i Slovenci, osim zast. *Višnikara*. Velikasi češki su sjedili zajedno sa ljeviticari, i odlučili za to, da se sjednica nastavi. Na to su nastali porugljivi povuci, osobito prema češkim velikasima: pravonjave blagdana, liepi kršćani! itd. Slovenski zastupnici koalicije i konzervativci njemački predbacili su njim privatno glasovanje. Kad je dr. *Dyk* svršio, onda nije bio ni iz daleka 100 članova vladine stranke. Članovi opozicije su izasli ili pripravljali se, da izdaju, da osuđuje broj 100 zastupnika, koj se zahtjeva, da se uzme moguće glasovati. Predsjednik je to drugi, pak urekao sjednicu za petak o 10. uri. Eto, na to se je već spalo u parlamentu koalicije, uz nepravedan postupak. Najbolje bi, da poslaju sve i parlament i ministre na ladanje, da se pak može ljevica povoljiti, da je pod njezinim finansijskim ministrom pl. *Plenerom* tako znament zakon napravljen. Nit minister, niti njegova stranka, niti cijela koalicija neće

nička proračunskoga odbora, zašto ne sazove sjednicu tega odbora za drugi dan, da se načeljska stvar svrši, a na predsjedničku večer, jeli voljan raditi, da dodje proračun u veče na dnevnji red? Dr. *Russ* odgovara, da će odbor za izbornu reformu subra držati sjednicu, pak da nemože proračunski. Barum *Chlumec* odgovara, da je on uvek radio, da stvari idu žurno u odborih i u kući. Sad da su nastupile takove okolnosti, koje nisu od njega odvisne, al koje su takove, da su nemoguće razprate i u odborih i u kući. Uređe sjednica za utorku dne 18.

Dne 14. t. m. bijaše stanje nesnosnije, nego li prije. Predsjednik mjesto u 10. došao je u 10%, ministar predsjednik, pokunjek, i još neki ministri u 11. Kasnije bijaše ovih mimo ili ustači viditi. Kada bijaše sve razlikama. Glave ljevici i konservativci i Poljaka i neki dobričine trčali su sad ovamo i sat onamo, nebi li protim izmed ljevica i proračunskog odbora i celjskom pitanju izgledili. Opozicija si za to nije razbijala glave, ona je gledala lijepo, kako da zaprieti učenje zak. osnove porezne reforme, koju smatra škodnom za narode. Imalo se glasovati o kakvih 20 paragrafi u hr. 50 predložih kod njih. Dr. *Vašáty* želio je stanku od 10 minuta kod svakoga predloga, i kod svakoga paragrafa poimeno glasovati. Predsjednik rečo, da će dati kod svakoga predloga glasovati o 10 min. stanke. Kod svakog predloga: 10 min. stanke, konstatiranje broj zastupnika ili konstatiranje glasova! To je samo ustajanje, brojenje zastupnika, oglavljanje uspjeha glasovanja, zvonojenje predsjednika za dolazak članova većine, trčanje orih u vječnicu, bježanje drugih iz većnice. Tako je od 10 do 4%, u kojem vremenu se je odglasovalo 4 paragrafa. Slika je čudna, ali došlo je i do toga. I valjda će doći i do daljnog koraka, koji bi morao slediti, naime najnajmože odgodjenje sjednica, i pa i na razput, već, koj se sad još nemože, jer treba, da bar delegacija svrši svoju. Ovakovo kako je nemože već dalje ići. Oprekla izmed koalicije i protukoalicije, koalicija odlučila je po sto po to svršiti razpravu u sjednici u 12. t. m. sazvanoj, makar protukoalicija govorila koliko mu drago, i inislači pri tom, da će se ova zasiliti govoriti, i da će članova ove toliko otici, da će moći odglasovati. Ona je mislila, da će i govoriti koliko moguće odlučiti, i zategnuti toliko, da će članova većine osteti, pak neće doći do glasovanja. Držale su jedna i drugu u šatu i ova je pobjedila. Poslike govorova *Sokola*, *Scheichera* i *Šamanka*, zaključila je većina konac razprave. Glavni govornik, izabran kao takav od protukoalicije, dr. *Dyk*, počeo je govoriti brzo poslike 8 1/2 ure u večer, a svršio oko 1 1/2 poslike pol noći, govorio je daleko 5 ura. Zanimiv je to govornik — cielo vreme govorio je živo, veselo, tako, da je imao slušalači i od strane većine, premda je ona silvo razdržana bila. Govorio je početkom njemački, ali kad je viđio, da ga predsjednik preveć pretrgava, i da bi

mu mogao oduzeti rječ, onda je govorio većinom češki, a predsjedničtro drži se kod takovih govorova kao da nezna što se govor. Govorio je o svem i svatveri, među ostalim i o pitanju celjske gimnazije, i kad god, za promjenu, koju njemački rekao. O pol noći molio je jedan četvrt ure počitku, i predsjednik mu ga je dozvolio. Poslije pol noći nastala je jedocna silno velika buka, kad je predsjednik opomenuo govornika, da nešta govor, jer ga u istinu nije čitao, nit ga imao. Sršao je tih silno odobravanje opozicije.

Pretrgnula je o polnoči opotriebio je dr. *Gessmann*, antisemit, za to, da je postavio predlog, da se sjednica zaključi, pošto se je već bilo prestupilo u dan. Tjedove, velikoga blagdana, na koj se nebi smjelo zasjedati. Glasovali su zate antisemiti, Česi, Hrvati i njemački konzervativci, kao i Slovenci, osim zast. *Višnikara*. Velikasi češki su sjedili zajedno sa ljeviticari, i odlučili za to, da se sjednica nastavi. Na to su nastali porugljivi povuci, osobito prema češkim velikasima: pravonjave blagdana, liepi kršćani! itd. Slovenski zastupnici koalicije i konzervativci njemački predbacili su njim privatno glasovanje. Kad je dr. *Dyk* svršio, onda nije bio ni iz daleka 100 članova vladine stranke. Članovi opozicije su izasli ili pripravljali se, da izdaju, da osuđuje broj 100 zastupnika, koj se zahtjeva, da se uzme moguće glasovati. Predsjednik je to drugi, pak urekao sjednicu za petak o 10. uri. Eto, na to se je već spalo u parlamentu koalicije, uz nepravedan postupak. Najbolje bi, da poslaju sve i parlament i ministre na ladanje, da se pak može ljevica povoljiti, da je pod njezinim finansijskim ministrom pl. *Plenerom* tako znament zakon napravljen. Nit minister, niti njegova stranka, niti cijela koalicija neće

Izlazi svakog četvrtka na cijelu arku.

Doprati se nevršaju ako se natiskaju.

Nebilježivani listovi se neprinajmaju. Prodajeta se poštarnicom stotinu kipa za 10 for, za sejtko 20 for, na godinu. Razmjerno 20/100, i 10 za pol godine. Izvan carstva sve poštarnice.

Na malo jedan broj 5 novčić.

Uredništvo i administracija nalazi se u Via Farneto br. 14.

občanje Taaffejeve vlade i vlaste koalicije za slžbu, koju izkušnju kocirani Slovenci vlaste petu godinu! Ako se nit ne može izputiti rasto da ona slžba — koju nećemo dalje označavati — i na dalje vrše?

K odnošajem u Podgradu.

Interpelacija zastupnika Spinčića, Lagubin i drugova, podnesena u središnici vječer, vječer od dne 10. t. m. na c. k. vlastu.

Dne 19. jula 1894. br. 13354. imenovan od c. k. namjestništva u Trstu načelnik uprav. odbora u Podgradu Stjepan Žuković, jest po tvrdnji njegov. preuzv. gosp. ministra nutarnjih posala „inteligentan“, nipošto pak puko oruđje pouzdanika vlaste. Dne 4. t. m. morao je občinski sluga po nalogu onoga ponzdanika a za njega prepisati izbornu listinu, koja sadržaju preko 2200 imena. Tu se je ovršilo u nedvolno doba, na troškove dakle občine, a na štetu službenih dužnosti.

Dne 5. t. m. bijalih razpisani izbori za občinsko zastupstvo. Dne 6. t. m. uručena bijasna izbornika Slaviju Jenko riešitba njegove reklamacije podnesene c. k. kotarskom poglavarstvu dne 6. novembra 1894. sa okolo 700 pogriješaka. Po sudu njeg. prenuvišenost gosp. ministra nutarnjih posala išao je reklamant jedino za tim, da pomoći što veći broj prigovora. Pa ipak je c. k. kotarsko poglavarstvo 454 reklijacije priznalo opravdanim, zabaciv ih samo 130 — među kojima vrlo mnogo potmetnjom, većinu radi nereda kod c. k. poreznog ureda i njegovih netočnih obavijesti — dočim nije ostala u obće niti riešilo.

Usljed spomenute riešitbe od dne 31. maja 1895. br. 5668, „sustavilo“ je c. k. kotarsko poglavarstvo na temelju reklamacija i na trošak upravnoga odbora izborne listine.

Riešitba reklamacija je tako nejasna, nedostatna i poštešna, da je reklamant, koji imade prepis pravne, sada nevaljane listine, nemoguce novu listinu sastaviti pak ju razdiljiti u tri razreda.

Dne 7. t. m. posao je reklamant u občinskoj mred, gdje bijasna sastavljena zapisnik, koji glasi u njemačkou jeziku:

Br. 1048.

ZAPISNIK

sastavljen u občinskom uredu u Podgradu
dne 7. junija 1895.

Prisutni podpisani.

Svojevoljno pristupio Slavoj Jenko, žemaljski zastupnik, iz Podgrada, kbr. 50. te je pregleđati, eventualno prepisati izborne listine sastavljene za predstojeće občinske izbore.

Upravitelj Stjepan Žuković izjavlja, da toga nemože dozvoliti s razloga, pošto bijalih listine od protivne stranke već jednom prepisane, te da će sada jedino njegovoj (upravitelj) stranki prepisati dozvoliti.

Slavoj Jenko.

Zaključeno, pročitano i podpisano, Žuković, Omačen, tajnik.

Kod te prigode očitovalo je Žuković, da je on dobio za svoju ravnjanje napataku od c. k. kotarskoga poglavarstva. Njeg. prenuvišenost gospodin ministar nutarnjih posala osiguravao je u 345 sjednici, dne 4. marta 1895. ove visoke kute kako sledi:

„Ja neću ipak uzmanjati, a da nećemo podredjenim oblastim naloge, da se pobrino za što brže i zakonito provedeje izbornih posala.“

Podpisani moraju radi toga obzivom na navedene dogodjaje opet u ovom poslu interpellirati, te staviti na c. k. vlasti upite:

1. Dogadja li se sve to u smislu načutaka, podanih podredjenim oblastima od njegove prenuvišenosti gosp. ministra nutarnjih posala?

2. Jeli voljna c. k. vlasta naložiti što brže podredjenim oblastim, da se dozvoli bezodvlačno prepis izbornih listina, sastavljenih od c. k. kotarskog poglavarstva, takodje „protustranki“?

Beč, dne 10. junija 1895.

Spinčić, dr. Legijija, Krumholz, dr. Kannic, Tekić, Špindler, dr. Pacák, Purghart, Perić, dr. Šanušić, Hajek, Adámek, dr. Brzorad, Nabergoj, dr. Kurz, dr. Kramar, Blažek, Dapar, dr. Blažek.

DOPISI.

Naša škola. Iz Lovrana nam piše dne 14. t. m. To vam je upravo krasna ilustracija današnjih odnosa u ovoj našoj nevojnoj pokrajini. Koliko se o njoj govorilo, koliko pisalo, pa u koju svrhu? Koliko je već bilo podneseno raznih pritužaba proti vodjenju i ravnjanju iste, to znaju najbolje vlasti na Voloskom i drugdje. Pa

kakav su imali uspjeh? G. nadzornik potreduje bi se po koji put do Lovrana, dom nakon, da će u redom učiniti kraj. Dao bi u to imče sastavljati protokol, pozivajući nanj ljude, uvjeravajući svakoga, da je, nekome ved odzvonila i da će u to nevjernu njegovoj ruci, da će već doskoru činiti to posjedovati. Pak? Čim bi se sastao s dotičnim, taj gnjev bi se lako pojako ublažio i on bi se vratio knji, a dotičniku ne bi ni diktka izpala iz braće, već bi liepo i nadale ostao na mjestu vladajući sa prije. Zlobni jezici hoće, da su svaki nekako toga mogućnika boje; da su svaki luke u njegovim rukama i da svjedoči pod njegovom „besefom“! Koliko imade tu istine, ne znamo, nu valjda bit će nešto, ako se umre u obzir ne jednostavnu mjeru kojom se mjeri inim osobam njegovog zvanja, koje imaju samo taj grijeh, što ako i jesu dobri i vatreni Hrvati, ostaju uvek pravi i vjerni državljani, što se ne može reći stanovitim Sarenjacima.

Bilo kako mu draga, mi znamo, da je g. učitelj Miran bio premješten iz Lovrana bez ikakva izvuka, dočim g. Grosman, proti komu se toliko diglo tužba, sjeti liepo od toliko godina sasme mirno na svom mjestu. A ipak? Ostavimo neke nestasne epizode, što se kadšto uplatile u život našeg školskog ravnatelja, predsjednika i preko inih stvari, koje su razne parnice ili iztrage na svjetli iznjele, osvrnimo se samo na djelovanje njegovo u školi i izvan nje, pa da vidimo je li je on ovđe na svojem mjestu. O napredku u našoj školi bilo je dosta rečeno u saboru i u Vašem cijenjenom listu. Postupak ravnatelja Grosmana s djecom nije zaista uzoran. Cilj smo više tužba kako bijas u školah ovo je ono dijeti ozledjenju, a takih pritužaba podneslo se već lep broj i na kompetentnu oblast, nu sve uzalud. Kako je taj učitelj ovjedje svemognut bez ičište kontrole rati, dokazom budi činjenica, da je za vremе školske godine brisno nekoliko djece iz hrvatske paralelke, pa ih pridružio svojim. Samo da se nebi u Lovran povratio učitelj g. Miran, on se obvezao, da će preuzeti hrvatsku paralelku. I zbilja naša se bezazlenih, naivnih dješa, koje su očišćujući njegovoj brizi povjerili hrvatsku krv, ne znajuće jedni, da on nemoga obavljati niti svoje redovite službe, a kamo li podučavati hrvatsku dječu.

Pa što se zbiva? Naša djeca jedna pripuštena samu sebi bez ičište nadzora i pažnje tuku se i igraju u školi, da je upravo Bogu plakati. A sve to radi hira i misica svemognućih šarenjaka, a možda još koga...?

Jos nešto. Neznamo baš pravo, jer se u take poslove najbolje ne razumjevamo, nu čini nam se, da svakom učitelju moraju da budu sva djeca jednako draga, zašto dake g. učitelj stanovito diete predpostavlja drugima? Mi znamo, da krv nije voda, ali u školi ne smije se nato gledati.

Što nam se još ne svidiđa od gosp. učitelja, jest ono često zanemarivanje škole radi orguljana u crkvi. Mi znamo, mise i „oficiji“ za svrtu su prilično unosni, ali i prava je svakako škola. Pa pošto je g. Grosman tako zaduhnut religioznom čitvrom, da nebi propustio nijedne prilike a da ne ide u crkvu (dakako orguljati) cijelno se uprav, kako je mogao on učitelj katolik, namješten na katoličkoj školi, u katoličkom mjestu, glasovati za osobu, koja izvrgava ruglu vjeru i crkvu i one, koji su postavljeni, da narod podučavaju i krijeju u svetoj vjeri, vrednjaju ih u svetuom njezinoj djelovanju, krstedi ili svakojako. Nu g. učitelj redi će... zašto da ju ne glasujem za tu osobu, kad je za nju dva glasova g. Dragovina, župnik lovrenčki, koji je Bog i duši svećenik, a oni kaši takav može dati takvom osobom svoj glas, zašto ne bi i ja. Nu mi odgovaramo. Ako katolički svećenici hoće, da jednom hujtej vjere i vlastitoga svoga stališta svoj glas dade, jedan katolički učitelj mora da imade bar toliko soli u svojoj glavi, da sam uviđi, jeli može glasovati za takovu osobu ili ne. A znaju to predobro i Grosman i Dragovina, nu kad se radi proti Hrvatom, taki „škrupulj“ za nje ne vredje u takim zgodama znadu ih oni junaci ugašuti, a kako se vidi, oni bi glasovali opet za njega, kad bi se samo o tome radilo, da će se oživotvoriti njihovi idejali.

Prijatelj škole,

Iz Mošćenica piše nam 12. t. m. Velenčić gosp. učitelje! Kako vam je poznato dne 21. maja i ovđje smo birali jednoga zastupnika za gradove na pokrajinski sabor. Ovih posljednjih dana prije izbora poohodila su nas razna talijanska gospoda, koji su naše izbornike nagovorili da glasuju za njihovo lepo oruđje, za

talijana Andrejevića. Pohodio nas takodje i glasoviti York, te zaklinjao nekoje izborno ulice, učke rade i glasuju za talijanskog predloženika g. I. Andrejevića, jer to je čovjek za kmeta, i da je on „integerima patriot“. Ovi ljudi u vremenu izbora kazu, da su Istrijani, samo za objesniti prototin, i da lagaju koga malodrušnika nloge, a posjede izbora viša na pujo gerlo, da su Talijani. I. gosp. Martinolić, kiselo je grožđje ovđe; u ovih tvrdjavicama neima mjesto Talijanom. Šest dana prije izbora dovojici iz Lovrana doslo simo agitirati za Andrejevića, i to Benjamin Bilešić i neki Tonac kovač u Lovrani. Ove đelje se usmiješi doći i u kuću nekoj izbornikom, te nagovarajući ih neka glasuju za Andrejevića. Ali bijas im sve uzalud. Uz sav pritisak na izbornike nisu mogli skučiti nego 5 glasova.

Uvijek kad imamo izbore k nama tijedni dolaze agitirati, a to za to, jer se domaći izrodi nemaju ovđe nikakvog ugleda, dapača narod ih drži za ništice. U agitiranju za g. Andrejevića odlikovala se i jedna kćerčarica. Njezinu krčmu je vodila nekoj sjeti ovješenjih šarenjaka, a ona im je vodila. Neko im sliši na cast imati za vodju ženu, koja je valjda pametnja od njih. Još bi

Vam imao koješta pripovedati ob ovom vodici, ali nije vredno, da njoj se podjave toliko važnosti.

Od 25 upisanih izbornika, glasovalo ih je 15. Trojica se uzgođe od glasovanja, a ostali su odsutni. Nuš dječi zastupnik dr. Andre Stanger dobio 10 glasova, a Giovani Andrejević, talijan „puro sangue“ 5 glasova. Sve što je neodvisno, glasovalo je za predloženika hrvatske stranke, za dr. A. Stangerom. a samo petorica dala se zavesti, koji glasovaše za talijana Andrejevića. Bilo njim na cast!

imenovani župnici, dotično premješteni kao takovi, tri tamosna svećenika. Velet, g. Mijo Mužija župnik na Belom, otok Cres, postao je župnikom u Dubašnici. Velet, g. Jakov Dminić, župe-napravitelj na Cresu, imenovan bijas župnikom u Vrbniku, a velet, g. Josip Mraković, župe-napravitelj u Bašti, imenovan bijas župnikom Dobrinju. Čestitamo, i vivant sequentes!

Pozive za proslavu 25. godišnjice „Nas Sloga“ raspodjeljuju je jurje odbor na sve hrvatsko-slovenske novine, čitaonicam, družtvom i pojedinim odličnim rođoljubom.

Prijava stigao je odboru već do sada iz Kranjske, Dalmacije i Istre, a nadamo se, da će nam se ognjiti i ostali prijatelji i rodoljubi, još tečajem ovoga i početkom budućega čadna.

Osobito radi banketa treba svakaku, da se svatko na vreme prijavi, jer se sve u zadnji čas nemože prirediti. Do vidova dake danas osam dana.

Izbor upravnoga odbora u Piću. Dne 19. t. m. obavio se za poreznu občinu Pićan (mještansku občinu Pazin) izbor upravnoga vjeća.

Izabranu bijahu — kako nam od tamo prijatelj javlja — jednoglasno svi hrvatski predloženici. Naši narodni protivnici, a na čelu im poznati Bradicich, nemaši privrženika, premda su i tamo kušali sreću, kao i nedavno kod izbora za sabor u Plominu, sa slovinstvom. Naši svjetni občinari nisu htjeli na liepk narodnim odpadnikom i šarenjakom. Živili oni i njihovi pravci!

Imenovan d. r. A. Starčevića. Dne 13. t. m. slavio je prvak stranke prava i njegov siedi vodja g. dr. Ante Starčević svoj imenadan.

K mnogobrojnim čestitkama uzor značaja, nesebičnosti i rodoljubija pridružujemo se i mi uz živu želju, da Svečinu još dugo pozivi zdrava i čila dičnoga Starion!

Odstup ministarstva. Dne 19. t. m. dalo je napokon čitavo austrijsko ministarstvo ostavku. Razlog tomu nači će naši čitatelji na prvom mjestu listi. Pitano o cejljskoj gimnaziji zadalo je ministarstvu smrtni udarac. Od bivših ministara ostali su u službi: ministar za Galiciju vitez Jacobini i ministar zem obrane Welschheim. Novo ministarstvo sastavljenje je odmah, nu ono će vladati pri vremenu. Na čelu mu je bivši doljnji-austrijski namještenik Kielmannsberg; ministarstvo finančija upravljati će odjelni predstojnik Böhm-Páter, poljodjelstva vitez Blumenfeld, nastave vitez Ritter, pravosudje vitez Kral.

Novo ministarstvo stotpiti će odmah pred carevinsko vjeće, gdje će sada doći na razpravu državni proračun, a u njemu i stvarka za slovenske paralele na gimnaziji u Celju.

Cirilo-Metodijski dr. Velezlažnjički rođoljub i veletržac g. Gjuro Ružić priposlao nam 5 for. na uspomenu svetkovine naših blagoviestnika, koja spada na 5. julija t. g. po predlogu g. R. Katalinić-Jeretova. Živio!

Milodari za postradele Ljubljancane. Prispoljala nam je g. dja Tereza Cattaro iz Krka 1 for. U istu plemenitu svrhu priposlao nam je g. Jure Kolić iz Šajini for. 5/16, sakupljene među občinari kapeljan Šajini.

Crkveni pjevaci u Žminju Šajinu od svoje maleme nagrade 2 for. za postradele. I istog mjeseca odspoljali su u Ljubljani putem prek. bisk. ordinarijata 53 for.

Prešv. g. biskupu Flappu do znanja. U ovdjenskom židovsko-liberalnom listiću „Il Piccolo“, večernjem izdanju br. 4981. čitamo vješt u Kanfanaru, koju ovim u preduvju Vašoj presvetlosti do znanja i dahnjeg ravnjanja stavljamo:

„Latinska liturgija u Kanfanaru. Vraćaju se dakle vještina vremena. Od mnogogodina bavljala se je u ovdjenskoj crkvi svo funkcije u slavenskom jeziku. Oči jasne dana am, nasmijan, čita se svaki latinski misa a u talijanskem jeziku obavlja se Marijina svećanost, kod koje zbor dječaka pjeva pjesmu spomenicu i učestvuje od občinskog tajnika. Sav pak jest najzadovoljniji, te nikad nebijše crkva puna kano sada.“

Dosli smo napokon do pravice. Možda je to znak vremena i ni prvo ni zadnje očitovanju onog osviještenja, koje opažamo od nekoliko mjeseca u Istri.

Tako rečeni list, a ostalo prepušćamo Vašoj presvetlosti, da se ravna po onoj obilježenoj „nihil nocet“.

U poslu zemaljskih izbora. Petak dne 14. t. m. interpelirali su naši dječi zastupnici g. prof. Spinčić, dr. Legijija i drugovi ministri učinjili poslaničku poslu radu netom maličih izbora u Istri, imenito u porečkom kotaru. Interpelacija je obština i vrlo temeljito obražena.

Poslije uveda, u kojem se spominje postupak protivnika i oblasti kod izbora godine 1895. i 1891. opisuje se dosta potakno izbucnjaj u Vižinadi, Oprtlju, Vrsaru i u Poreču. Tada se stvarno opisuje sva kako se je kod tih izbora postupalo. Navadja se, što

Razpis dražbe.

Podpisani javlja, da će se javna dražba (nominirani lečiti) za predaju nepravika župne crkve i zvonika u Boljunu (Istra) držati dan 27. junija 1895. u 2 sata po podne u Boljunu. Troškovi su proračunani na 1520 for. 53 nt. Nacrti i gradjevi vrjeti jesu razvodi u župnom uredu.

U Boljunu (Istra).

Fr. Maticić, župnik.

Oglas natječaja.

Na temelju odluke občinskog zastupstva i u smislu zemaljskog zdravstvenog zakona od 17. marta 1874. otvara se natječaj na mjesto ličnika občine Kastav su godišnjom plaćom od for. 1000 i for. 500 za paušal konja, ukupno sa for. 1500, koju će primati iz občinske blagajne u predplatnih mjeseci obroču.

Liečnik će biti dužan ličiti bezplato siromašne bolestinike i voditi občinsko zdravstveno uredovanje.

Za pohoda ne siromašnih bolestinika ustanovljena je taksa kao i za druga občinska poslanstva i dužan je o svom trošku dati občinski ličnički ormar, kojega mu občina bezplatno daje.

Službena pogodba biti će sklopljena za tri godine, a pošleća od godine do godine uz odričku ou tri mjeseca unapred od jedne ili druge strane.

Molbe obložene povjeljom (diplomom) sveobčeg ličništva i svjedočenjem dokazujućem poznavanja hrvatskog ili slovenskog jezika, austrijsko državljanstvo i drugimi svjedočanstvima, koje bi bile u prilog, imaju biti podnešena potpisano do 10. jula 1895.

Glavarstvo občine

Kastav, 5. junija 1895.

občinski glavar:
Munić, v. r.

Izvrstne c. kr. i k. privilegirano

Štrečaljke proti mildevu (peronospori)

inžinira Živica



Schvitz & Comp.
u Trstu.

Cjenike razasijaju na zahtjeve franko.

Na sve e. k. poštanske urede
cesarsava razasijaju komplektne štrečaljke franko
uz pouzdro za 10 for.

Izraduju također strojeve za sumporanje, ne-
prestano djelujuće tiskalice itd.

Najbolje vrsti česko pivo
Sodina obstantka.
100

Dobivajući naše velike
Gospodinji i gospodice:

RUDOLF FISCHER U TRSTU

(Na Cijozu br. 5).

Otkupljeno na glavnim trgovima, god. 1894., u Beču, dobito prema nagradu poštanskim diplomama.

Glavni nastupnik i slatko:

Dobivajući naše velike
Gospodinji i gospodice:

François Wirtzberger.

Odgovorni urednik Mate Mandić

Aite&Zadnik-Trst

Via Nuova na ugлу S. Lazaro,
preporučjuju sl. občinstvu svoju trgovinu manufakturnom robom. Na sklađu naši se posve nova roba, kako za ženske, tako za muškarce i djece. Veliki izbor platna, pamuka, rublja, rubaca vunenih i svilnatih. Velika zalihi svih potreblja za šivalja i krojače. U zalihi nalaze se također vrpcu svakojake boje, te se dobivaju i hrvatsko-slovenske trobojnice.

Napose se preporučuju cieni. g. učiteljicama i mještjima i okolicu za sve školske potreštine ručnoga rada.

Uzorci se šalju na zahtjev franko.

Gorori se hrvatski i slovenski.

Jakob Štrukelj, Trst

ulica Caserma br. 16, ulaz Piazza Caserma
(naproti velikoj kasarne).

Prodaje po novjerojatno nizkim cienam svakovrste i engleske dvokolice (Bicycle).
Zastupstvo dvokolica "Adler" iz tvornice H. Kleyer, Frankfurt i "Viktoria Cycle Works" u Wolverhampton (Engleska).

Dvokolica "Adler" svjetskoga su glasa i uporabljaju se kod njemačke vojske.

Janči se za svako kolo 12 mjeseci, tko nezna voziti, nauči se ga bezplatno.

Pošilja se u pakrajinu i na sve kraje.

8-50

Na jasneve listine pogoji po dogovoru. Z
odprtjem kredita u Londonu ali Pacificu, Berlinu ali drugih mestih — provizija po po-
godbi.

Na vrednosni obresti po pogodbi.

Vložki u pohrano.

Sprejemajo se u pohrano vrednostni papirji, zla-
ti ali srebrni donar, inozemski bankovci itd. — P
pogodbi.

Naša blagajna izplaćuje nakaznice narodne banke
italijansko u italijskim frankim, ali pa po novom
cursu.

Trst, 31. januara 1894. 2-24

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda

za trgovine in obrt v Trstu.

Noveci za vplačila.

V vred. papirjih na
4-dnevni odškat 2%/
8- " 2%/
30- " 2%/
Ze: pisma, katera se morajo izplačati v zadnjih
dvakratih avr. - el. obresti novo obresti
takso v krepot z dne 4. februarja, 8. febru-
vara in odnos 2. marca t. l. po dotičnih ob-
javah.

Okrožni oddel.

V vred. papirjih 2% na vranko sveto.

V napeljnih brez obresti

Nakaznice.

za Dunaj, Prago, Peštu, Brno, Lvov, Tropavo, Reko,
akcije za Zagreb, Arad, Gablonz, Gradec,
Hermannstadt, Inostrom, Čačak, Ljubljana, Linz,
Olomouc, Reichenberg, Saaz in Bolnograds. —
bez troškov.

Kupnja in prodaja

kreditnosti, diviz, kakor tudi vnovičenje kuponov
pri odbitki 1% provizije.

Pred ujmi.

Sprejemajo se v sakovnina v pličala pod
ugodnim pogoji.

Na jasneve listine pogoji po dogovoru. Z
odprtjem kredita u Londonu ali Pacificu, Berlinu ali
drugih mestih — provizija po po-
godbi.

Na vrednosni obresti po pogodbi.

Vložki u pohrano.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zla-
ti ali srebrni donar, inozemski bankovci itd. — P
pogodbi.

Naša blagajna izplaćuje nakaznice narodne banke
italijansko u italijskim frankim, ali pa po novom
cursu.

Trst, 31. januara 1894. 2-24

"Kupuj kod kovača, a ne pri kovačetu"
veli stari pregovor.

To vali po svej pravici za moj zavod, jer
sam tako velika trgovina, kakova jo moja,
ima radi gotovog plaćanja velike množine
blaga i drugih predmeta, jedinstvene, koji
najpolje samom kupovcu u korist doći mo-
ruju.

Krasni uzorci zasebnim strankam
gratis i franko.

Bogata zbirka uzoraka, kao dosada nikada,
za krajnje nefrankovana.

Komadi za odjeće.

Peruvien i dosking za večernje sve-
ćenstvo, predpisani komadi za uniforme c. kr.
činovnika, također za veterane, vatrogase,
gombase, liveve, sukno za biljard i igraće stole,
pokrivač za voz, lođen. Velik izbor štaferskoga,
kornjaka, tiroškoga loda za gospodu in go-
spu po izvrsnim cienam tovarne u takoj velikom
izboru, kako takvih ne može imati ništa
desetera konkurenca. Najveći izbor samo finoga
trajnoga sukna u modernijih bojama za go-
spode. Sukno, koje se dađe prati, putni ogradi
od 4 do 14 for. itd., također potrebe za
kutije (kao podstava za rukare, gumbi, igle,
korice, itd.).

Jefino, primjerno, pošteno, trajno, čisto
vremenu suknje blago i ne dobro kupovanje cijenja,
koja imaju komič trednost odskočnu za kro-
jate, prigorača.

IV. Stikarofsky,
Brno (Ausz. Manchester).

Najveći izbor suknja u vrednosti 1/4 milijuna
for. — Pošilja se po poštarskom poštaru.

Na oprez! Agenti i preprodavači nu-
djaju redostno svoje
blago pod znanimenjem "Stikarofskog blaga".
Da zabranim varanje p. n. odzimati, na-
znam, da takvim ljudem ne prodajem
blago pod nikakvom pogodbom.

ULJEKARNI EDE TOMAJA

u Zagrebu, Ilica broj 12

dobivaju se osim svih ostalih liekova nekoji obično prokušani i vrlo koristni, osobito preparake vredni lijekovi:

Mazilo proti kostobilji ili protinu (Fichtenholz Essen) začišćenje i razkušenje kraka u sobah, za disanje i za plućobolne. — Po 50 nr.

Tekućina proti izpadanju vlasa (hrana i ko-
renje vlasa, odstranjuje prihut i pospešuje rast kose. — 1 flasa 50 n.

Mast proti lisaju, krastama, peruci i osipotinam. — Jedan lončić 50 nr.

Antisutin. Prah proti znojenju ili potu, proti zajednici. — Škaluti 50 n.

Tinktura za kurje oči (izvrstno sredstvo. — Cijena 50 nr.

Dra. Spitzera pomast za lice (proti susčanim piegam, made-
žem, raznimi plegam ill. sekrom, odstranje prekomjernog rumenila
ili u nosu, hrapavost, osipotina na licu; proizvaja gladost, nje-
nost; bijeloči i finu obrazu i ruku. — Cijena vačem lončić 1 for.
— K tome spada još toraksov sapun po 40 n.

Puder-Eglantine. Najbolje sredstvo za poljepšavanje i
pouzdajivanje lica te posve neiskodljivi i vgodnog mirisa. Nagradjeno na partizok izlastnom
Diplomom. Dobiva se u bojali: bijelo, rutečasto i fukasto. —
Cijena kutiji 1 for.

Mirisna žesta za sobe kaditi, siro po sobi
preugodan miris. — Flasica 20 n.

Otvor ili čemir za sticnice ili klinike — Flasica 50
nr. itd.

Antifebrile (od Rodinosa proti groznici ili zimnici. — Mirisna
botica 70 n.

Polibromov sirup po dra. Nikolai Setaku lieči uspiješno,
trzanje, histriju, zaduhu, ranje grčeve. — Cijena 1 for. 50 n.

Ljekovito Pepsinovo vino proti želodačnom
zdravju, — Cijena 1 for.

Seker Extrakt za bolest jetara i slezene. — Cijena 1 for. 95 n.

Spužve za umivanje, kefice za zube.

Razne sprave iz kaučuka, bandaže, povjese, kiruržke sprave.

Ruskoga čaja, finog Jamaika-Ruma, Malaga-vina, francezkoga Cognaca.

Zaliha mineralnih voda.

Sve po novinah oglašene medicinske specijalitete.

Tko naruči za pet forinti vrednosti, plaćam sam poštarinu.